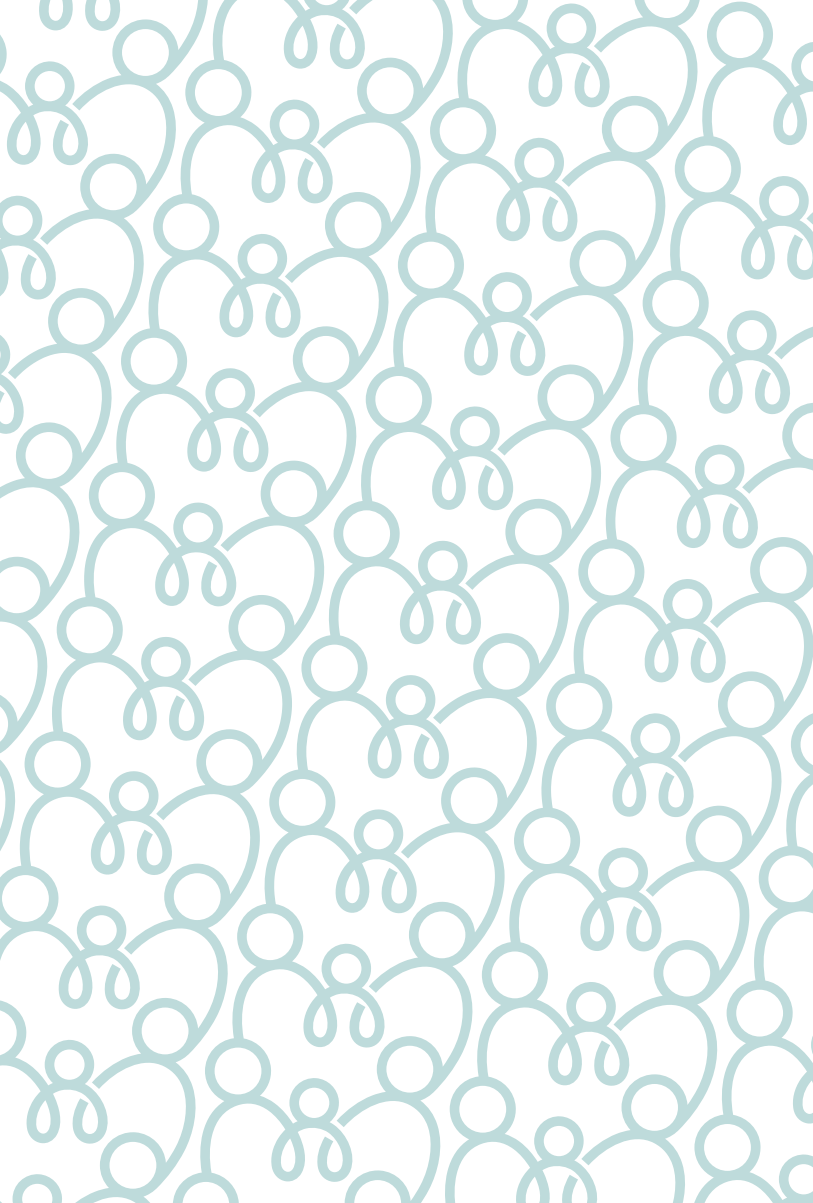

Familiepartner

INNHold

🔗 Forankring	3
🔗 Målgruppe	3
🔗 Lengde og frekvens i tiltaket	4
🔗 Kompetanse	5
🔗 Overordnede arbeidsoppgaver	5
🔗 Ansvarsfordeling	6
🔗 Tverrfaglig samarbeid	7
🔗 Oppstartsfasen	8
🔗 Arbeidsfasen	15
🔗 Avslutningsfasen	20
🔗 Skjemaer	23
🔗 Case fra en kommune	25
🔗 Teoretiske perspektiver	27
🔗 Kilder	29

Familiepartner er et tiltak som hjelper familier med sammensatte og varierte utfordringer. Tiltaket er basert på hyppige hjemmebesøk, fleksibel oppfølging og praktisk hjelp der det er nødvendig. Familiepartnern samarbeider tett med hele familien om de problemene de opplever som hindringer i hverdagen og løser disse først. Relasjon, gjensidig tillit, samarbeidende problemløsning og ressursperspektiv er viktige nøkkelbegreper i arbeidet og brukermedvirkning et sterkt prinsipp.

En viktig oppgave for Familiepartnern er å bistå familien inn i samarbeidet med andre instanser og samtidig kartlegge og nyttiggjøre nettverk. Dette samarbeidet sikrer at familien får tilgang til nødvendig støtte og tjenester, noe som fører til en mer sammenhengende og effektiv hjelp.

Varigheten av samarbeidet med hver familie varierer, og kan strekke seg fra 9 til 12 måneder, basert på familiens individuelle behov og situasjon. Dette fleksible tidsperspektivet sikrer at støtten er tilpasset hver familie.

FORANKRING

En sentral forutsetning for implementeringen av Familiepartner i barneverntjenester vil være å fremme en felles følelse av eierskap for tiltaket på hele kontoret. Alle deler av tjenesten må kjenne til tiltakets målsetning og arbeidsform. Dette bidrar til sterkere samarbeid både internt og eksternt, noe somer spesielt viktig i situasjoner som krever en koordinert innsats. En slik enhetlig tilnærming kan forbedre nytten av tiltaket, og dermed gi bedre støtte for familiene.

MÅLGRUPPE

Familiepartner-tiltaket er rettet mot familier hvor:

- minst ett barn er i aldersgruppen 0-12 år
- barn lever under forhold som kan være skadelige på grunn av at foreldre strever på flere områder i livet. Det er viktig at disse familiene viser motivasjon og villighet til endring.

I rollen som Familiepartner er hovedmålet å styrke familier og forebygge omsorgssvikt.

Forebyggende arbeid starter lenge før eventuelle bekymringer eskalerer til et kritisk punkt. Du er der for å bistå inn i familier hvor utfordringene er store, men hvor det fortsatt finnes muligheter for en positiv endring i omsorgssituasjonen. Familier som blir tilbudt hjelp fra deg, står overfor alvorlige problemer og risikerer omsorgsovertakelse. Det er viktig å merke seg at Familiepartner ikke skal brukes som et rent kartleggingsverktøy inn mot en eventuell sak i nemnda.

Som et frivillig tiltak tilbudt gjennom barneverntjenesten, forutsetter din innsats at familien, i samarbeid med barneverntjenesten, aktivt velger å engasjere seg i tiltaket.

Som Familiepartner er du spesielt effektiv i situasjoner hvor foreldre møter utfordringer med foreldreferdigheter og andre aspekter av livet. Disse utfordringene kan være mange og varierte, inkludert, men ikke begrenset til:

- Etablering av rutiner
- Sette og håndheve grenser
- Valg av oppdragelsesmetoder
- Høy konflikt mellom foreldre

- Utvikling av emosjonell tilknytning til barnet
- Forståelse og innsikt i barnets behov og perspektiver
- Oppfølging av barnets ulike livsarenaer som skole og fritidsaktiviteter
- Ivaretagelse av praktisk omsorg, som å sørge for passende utstyr, ernæring, klær, og god hygiene

I tillegg til utfordringene med foreldreferdigheter, står foreldre ofte overfor **vanskeligheter i andre områder av livet**, som direkte eller indirekte påvirker deres evne til å fylle foreldrerollen effektivt. Disse utfordringene kan variere bredt og omfatte:

- Psykiske vansker hos et eller flere familiedlemmer, noe som kan påvirke familiens dynamikk og den enkeltes evne til å engasjere seg i familien.
- Rusproblematikk, som kan føre til ustabilitet og uforutsigbare situasjoner i hjemmet.
- Vold eller utfordringer med følelsesmessing, som kan skape et utrygt og stressende hjemmemiljø.

- Langvarig høyt konfliktnivå innad i familien eller med eksterne parter som naboer eller offentlige ansatte, noe som kan føre til vedvarende stress og uro.
- Samlivsbrudd mellom foreldrene og/eller utfordrende forhold til steforeldre, som kan medføre emosjonell belastning og forstyrrelser i familiedynamikken.
- Manglende støtte fra et utvidet familienettverk, som kan isolere familien og begrense tilgangen på ekstern hjelp og ressurser.
- Fysiske helseplager hos et eller flere familiemedlemmer, som kan påvirke daglig fungering og kreve ekstra omsorg og støtte.
- Arbeidsledighet eller følelsen av utenforskap, som kan føre til økt stress, økonomiske utfordringer og/eller lav selvfølelse.
- Økonomiske utfordringer eller fattigdom, som kan føre til ekstra belastning på familien og begrense tilgangen til materielle ressurser.
- Utilstrekkelige boforhold, som kan være helseskadelige eller av en midlertidig og ustabil karakter.

Disse komplekse og ofte sammenvevde utfordringene understreker behovet for en helhetlig tilnærming i ditt arbeid som Familiepartner. Det er viktig å adressere både de umiddelbare og de underliggende faktorene som påvirker familien. Ved å ta hensyn til hele spekteret av utfordringer en familie kan stå overfor, kan du bidra til mer bærekraftige og positive endringer for de involverte.

LENGDE OG FREKVENS I TILTAKET

Familiepartner, som et strukturert og tidsbestemt tiltak i barnevernet, opererer med en minimumsperiode på 9 måneder for hvert familieengasjement, med muligheten til å forlenge dette opp til 12 måneder ved behov. Tiltaket er delt inn i tre distinkte faser, hver med en varighet på tre måneder: oppstartsfasen, arbeidsfasen og avslutningsfasen. Det er arbeidsfasen som har muligheten for en forlengelse på ytterligere tre måneder, avhengig av familiens progresjon og behov.

Hensikten med å dele arbeidet inn i tre faser er å tydeliggjøre betydningen av å jobbe med relasjonsbygging og tillit i oppstartsfasen, før man kan starte med endringsprosessen i arbeidsfasen.

Det er også et sentralt poeng at oppfølgingen fra deg som Familiepartner skal være tidsbestemt. Ved å ha en tidsbegrensning og en egen avslutningsfase er tanken at familien skal ha en tidshorisont på arbeidet, at oppfølgingen skal trappes gradvis ned de siste tre månedene, og at du som familiepartner henter inn og kobler på andre tjenester og instanser som familien kan ha behov for.

I saker hvor flere enn en ansatt har anledning til å jobbe etter Familiepartner-modellen anbefales det at to familiepartnere involverer seg i familien. Dette er særlig relevant ved oppstart og kan bidra til å bygge et solid og tillitsfullt forhold til familien, spesielt der en ser at en familiepartner har bedre kjemi med familien enn den andre. Samtidig sikrer det kontinuitet og samarbeidsstabilitet i tilfeller av sykdom, ferieavvikling eller annet fravær.

HVA ER FAMILIEPARTNERENS KOMPETANSE?

Du må ha en tre-års utdanningsbakgrunn innen sosialt arbeid eller barnevern, supplert med minst fem års relevant arbeidserfaring med oppfølging av sårbare grupper. Din rolle involverer ikke bare å utvise forståelse og empati for å bygge tillitsfulle relasjoner og fremme positive endringer, men også å ha kjennskap til [Lov om barnevern](#).

En vesentlig del av ditt ansvar som Familiepartner er å tilby veiledning til foreldre. Dette innebærer å utstyre dem med strategier og verktøy for effektivt foreldreskap, samt å bygge en sterk allianse mellom familien og støttesystemene. Dette inkluderer å jobbe tett med foreldre for å forstå deres styrker og unike utfordringer, og sammen utforme arbeidsplaner som skal forbedre familiedynamikken og oppfylle barnets behov.

I tillegg til å veilede og støtte familien evner du å engasjere deg i praktiske aspekter av familiens liv, som for eksempel hjelpe med rydding, kjøring, handling og lignende. Den praktiske støtten du yter er viktig for

tillitsbygging, og gir innsikt i familiens styrker og sårbarhet. Den gir også innblikk i hvordan bolig, økonomi og praktiske utfordringer rundt hverdagslogistikk og omsorgsoppgaver påvirker foreldrenes omsorgskapasitet og hele familiens hverdag.

Ved å kombinere denne praktiske støtten med psykososial intervensjon, kan du fremme et trygt og støttende miljø for barn og deres familier.

Fordi du som familiepartner evner å både bidra med foreldreveiledning og praktisk hjelp, har du større sjanse til å komme i posisjon for å skape varige positive endringer, styrke familiens selvstendighet og fremme en sunn utvikling for barnet. Din rolle er essensiell i å forme en integrert tilnærming til familiehjelp, hvor målet er å støtte familier i å navigere livets utfordringer med tillit og kompetanse.

FAMILIEPARTNERENS OVERORDNEDE ARBEIDSOPPGAVER

Som familiepartner er oppgavene dine mangeasetterte og tilpasset de unike behovene til hver familie du arbeider med.

Disse oppgavene omfatter:

- **Brukerperspektiv og -medvirkning:** Arbeidet ditt er sentrert rundt brukerperspektivet, hvor både barn og voksne aktivt involveres i prosessen. Dette betyr at deres meninger, følelser og perspektiver ikke bare blir hørt, men også brukes som grunnlag for den hjelpen som tilbys. Målet er å sikre at alle familiemedlemmer føler seg verdsatt og forstått.
- **Relasjonsarbeid:** Du engasjerer deg tett med familien, møter dem der de er, og tilpasser din tilnærming til familiens individuelle omstendigheter og behov. Dette innebærer en fleksibel arbeidsmetode som kan variere fra hjem til hjem. Dette bidrar til å bygge en god relasjon til hele familien og hjelper til å motivere for nødvendig endringsarbeid.
- **Praktisk hjelp og stressreduksjon:** Du bistår med praktisk hjelp som kan lette på daglig stress. Dette kan innebære alt fra å hjelpe til med dagligdagse oppgaver til å bistå i koordinering av familiens timeplaner.
- **Kartlegging av nettverk:** Du gjør deg kjent med familiens nettverk, og hvilke

ressurser disse personene kan være for familien. I saker hvor familien har svakt nettverk bør du undersøke, og eventuelt koble på, arenaer hvor familien potensielt kan styrke sitt nettverk.

- **Veiledning:** Du bruker tid og bygger en tillitsfull relasjon for å få innsikt i familiens utfordringer. Du hjelper familien med å gjenkjenne og endre vanskelige mønstre eller situasjoner, noe som ofte krever tett og sensitiv veiledning.
- **Representasjon i møter med andre instanser:** Du fungerer som familiens talsperson i møter med andre hjelpeinstanser. Du sørger for at et helhetlig og realistisk bilde av familiens situasjon og behov blir kommunisert, slik at støtten fra ulike tjenester kan tilpasses familiens faktiske situasjon og behov.
- **Evaluering av videre hjelpebehov:** Du jobber sammen med familien for å identifisere både barnas og de voksnes spesifikke hjelpebehov. Dette innebærer en grundig vurdering av familiens situasjon for å forstå de ulike aspektene av deres behov.

Ved å fokusere på disse kjerneoppgavene, sikrer du at familien mottar en helhetlig, tilpasset og effektiv støtte, som er avgjørende for positive endringer og utvikling.

ANSVARSFORDELING MELLOM FAMILIEPARTNER OG KONTAKTPERSON

I arbeidet med familier og enkeltpersoner er det viktig å ha en tydelig ansvarsfordeling mellom deg som Familiepartner og kontaktpersonen i barnevernet. Dette sikrer best mulig støtte til og oppfølging av familien. Her er en oversikt over hvordan ansvarsfordelingen er organisert:

Kontaktpersonens rolle:

- Kontaktpersonen bærer ansvaret for de formelle aspektene i saken. Dette inkluderer administrative oppgaver som dokumentasjon, rapportering og koordinering av tjenester.
- Kontaktpersonen fungerer som det primære bindeleddet mellom familien og barneverntjenesten og sørger for at alle nødvendige tjenester og tiltak (herunder Familiepartner) blir iverksatt og fulgt opp på en adekvat måte.

- Ved økt bekymring i en sak er kontaktpersonen ansvarlig for å drøfte dette med lederteam og fatte nye beslutninger i saken.

Din rolle som Familiepartner:

- Du følger Familiepartnermodellen og er familiens hovedkontakt når det gjelder praktisk støtte og oppfølging.
- Du har ansvaret for å dokumentere og journalføre familiens fremgang og eventuelle utfordringer. Dette bidrar til å skape en helhetlig oversikt over familiens situasjon og behov.
- Du deltar i månedlige saksevalueringer sammen med kontaktpersonen. Dette møtet gir deg anledning til å evaluere og oppdatere kontaktpersonen om familiens fremgang og eventuelle utfordringer.
- Ved økt bekymring i en sak, eller andre viktige avklaringer, er du ansvarlig for å si ifra til kontaktperson.

Tiltaksplanevaluering:

Hver tredje måned gjennomfører du som Familiepartner en evaluering av tiltaksplanen sammen med kontaktpersonen og familien.

I forkant av denne evalueringen utarbeider du en rapport basert på en spesifikk mal. Rapporten gir en grundig oversikt over familiens situasjon og fremgang til det tidspunktet. Familien skal være kjent med innholdet i rapporten før dette møtet. Dette bygger tillit.

Deltakelse på ansvarsgruppemøter/samarbeidsmøter:

Som Familiepartner deltar du på ansvarsgruppemøter eller samarbeidsmøter der det er hensiktsmessig. Dette sikrer effektiv koordinering av innsatsen med andre relevante aktører og bidrar til å sikre at familien mottar en helhetlig støtte.

Denne tydelige ansvarsfordelingen mellom deg og kontaktperson er avgjørende for å sikre en koordinert og effektiv oppfølging av familien. Gjennom regelmessig kommunikasjon og samarbeid sikrer dere at familiens behov blir ivaretatt på best mulig måte.

TVERRFAGLIG SAMARBEID

Å etablere sterke samarbeidsrelasjoner med andre instanser er en viktig oppgave for deg som Familiepartner. Mange familier som er i kontakt med barneverntjenesten, er også i kontakt med andre kommunale tjenester. Selv om noen familier mottar god hjelp, er ikke dette alltid tilfelle. For å sikre at familier får den nødvendige og riktige støtten, er det viktig at du sørger for at familien får tilgang til passende tjenester og at deres rett til oppfølging blir ivaretatt.

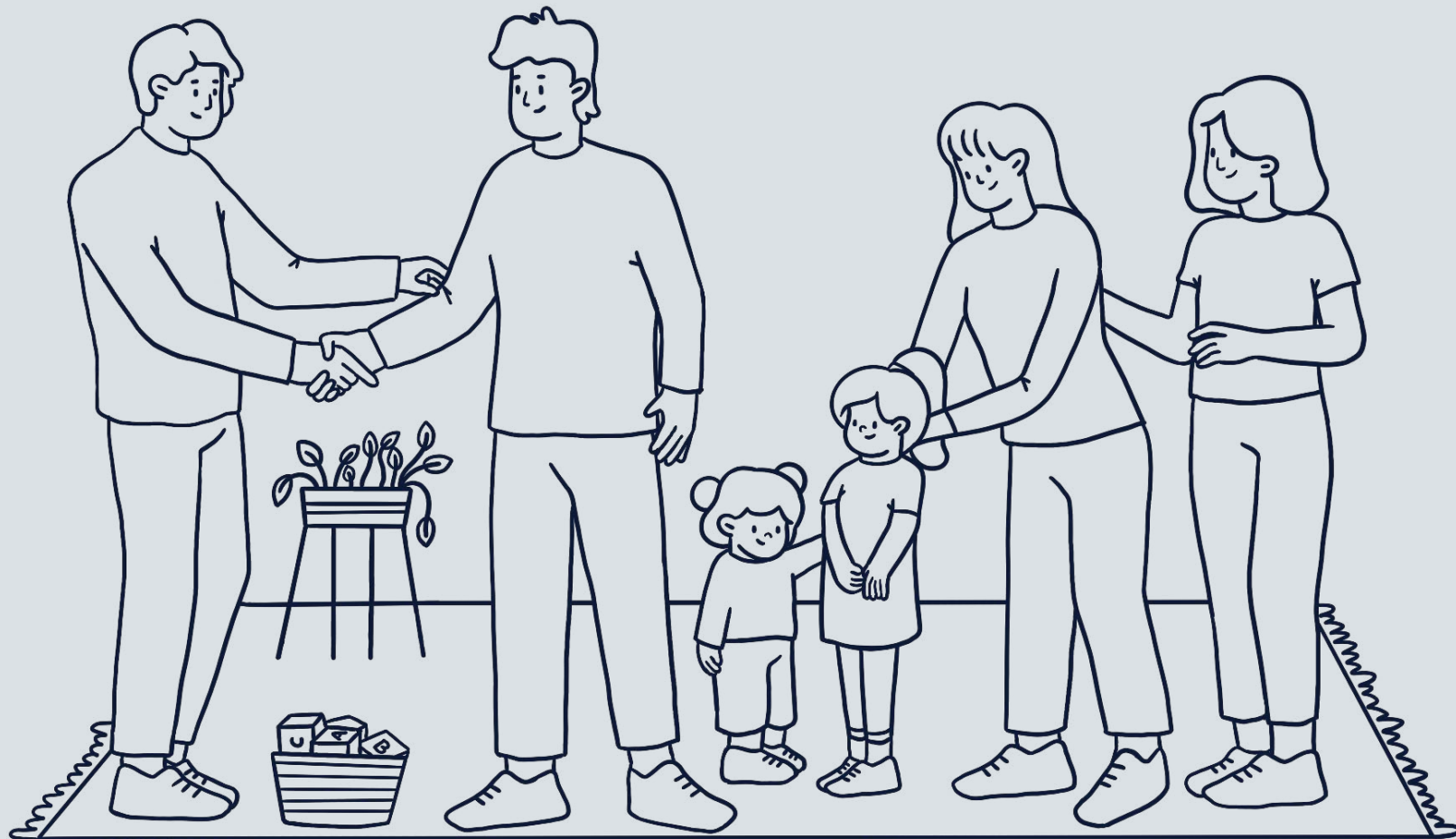
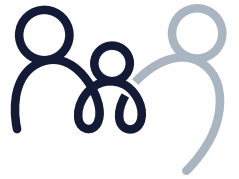
I tråd med oppvekstreformen og ny velferd-slovgivning, er det kommunens ansvar å sikre at alle barn får en god og trygg oppvekst. Imidlertid varierer tilbudet og kvaliteten på støtten som gis til barn og familier, både mellom og innad i kommuner. Dette skyldes ofte faktorer relatert til personell og ressurser. Det er derfor avgjørende at tverrfaglige samarbeidsrelasjoner forankres på ledernivå, slik at alle tjenester forstår at din rolle som Familiepartner omfatter kartlegging av tjenestetilbudet, henvisning til tjenester og oppfølging av støtten som tilbys familien.

Under den første inntakssamtalen kartlegger du, i samarbeid med kontaktpersonen og familien, hvilke instanser som er eller har vært involvert, samt familiens erfaringer med disse. Deretter arbeider du med relevante aktører som skole, barnehage, NAV, helsestasjon, fastlege og boligkontor. Du sørger derfor for å delta i etablerte samarbeids- eller ansvarsgruppemøter.

I slike møter har du som Familiepartner ansvar for å selv invitere deg inn i relevante samarbeidsfora og å innhente nødvendig samtykke til slik samarbeid. Hvis du ikke blir inkludert i møter av kontaktpersoner eller andre instanser, bør du først ta opp saken med den aktuelle personen eller teamet. Ved vedvarende utfordringer, skal du diskutere saken med din teamleder, som har ansvar for videre oppfølging.

OPPSTARTSFASEN

– de tre første månedene

OPPSTARTSFASEN

– de tre første månedene

I oppstartsfasen legges grunnlaget for et vellykket samarbeid. Denne perioden er dedikert til å bygge en sterk terapeutiske relasjon, som har vist seg å være avgjørende for positiv utvikling.

Alliansen du som familiepartner får med familien du skal hjelpe, er helt sentral. Bordins panteoretiske definisjon av arbeidsallianse fra 1979 gir et rammeverk for å forstå denne dynamikken (Kirkhus, Charlotte Marie (2012). Han beskriver arbeidsalliansen som bestående av det emosjonelle båndet mellom terapeut og pasient, enighet om terapeutiske mål, og samarbeid om å nå disse målene. Denne tilnærmingen er bredt akseptert og anvendt i forskning og praksis.

Erfaringer fra utprøvingen av tiltaket fra 2021 til 2023 viser at familier responderer godt på å bli møtt med åpenhet og en tilnærming med fokus på mestring og behov. En familie uttrykte dette slik:

– Vi føler vi har fått mer hjelp fra familiepartnerne enn det vi fikk alle de fem første åra i barnevernet. Det er som natt og dag. Familiepartnerne har hjulpet oss fra dag én, og har spurt: «Hva trenger dere?». De så oss ikke bare for det som var skrevet på papirer og alt sånt, men lurte på hva vi hadde behov for og begynte der. Så har de bygget videre derfra.

Målsetning med oppstartsfasen

- Du og foreldrene har etablert en god relasjon
- Du og barna har etablert en god relasjon
- Du har gjort en vurdering av barnets beste, og barnets beste i denne familien
- Første rangeringsskjema er fylt ut og familien har jobbet etter en arbeidsplan
- Familien har opplevd mestring
- Du har gjort deg kjent med familiens barnevernshistorikk, og du beholder en positiv og nysgjerrig innstilling med tanke på endring
- Du har kartlagt øvrig hjelpeapparat og opprettet dialog med dette
- Du har kartlagt familiens nettverk
- Du har god oversikt over familiens utfordringer
- Du har kartlagt familiens sosiale og emosjonelle ressurser
- Du har lagt et godt grunnlag for endringsarbeid i arbeidsfasen

I praksis innebærer oppstartsfasen hyppige møter, ofte i form av hjemmebesøk. Her blir du som familiepartner kjent med familiens ressurser og utfordringer, og arbeider med å løse de mest presserende problemene. Denne fasen er avgjørende for å etablere tillit og en god relasjon med familien, noe som danner grunnlaget for resten av arbeidet.

I løpet av de første 10 dagene etter inntak skal du gjennomføre minst tre hjemmebesøk. Disse besøkene planlegges og avtales under den innledende inntakssamtalen, der du, foreldrene og kontaktpersonen er involvert. Ved å planlegge de første tre møtene umiddelbart, reduseres risikoen for at foreldrene utsetter møtene eller at du blir opptatt av andre, mer akutte saker. Dette bidrar til en raskere og mer effektiv oppstart for alle involverte parter.

FAMILIEPARTNERENS ROLLE I MØTE MED FAMILIEN

Som Familiepartner skiller din rolle seg fra en kontaktperson eller en ordinær familieveileder ved at fokuset i de første tre månedene ligger på familiens behov og relasjonsbygging. Dette krever ofte at du må tydeliggjøre din

rolle ovenfor både familien og det øvrige hjelpeapparatet.

Som familiepartner skal du:

- Forstå familien sin opplevelse og gi dem anerkjennelse for hvordan de opplever utfordringer
- Opptre ydmykt og lyttende
- Vise nysgjerrighet
- Være praktisk, kreativ og fleksibel i møte med familien
- Identifisere og bygge på familiens ressurser
- Engasjere deg i småprat i første fase
- Unngå å diskutere barneverntjenestens bekymringer tidlig i prosessen
- Ikke dykke for dypt inn i utfordringene tidlig
- Fokuser på barna, og bruke tid på å bli kjent. Husk å forklare for barna i første møte hvem du er, hva du skal jobbe med og hvorfor du er inne. Mange barn har flere hjelpere inne allerede, og opplever dette som overveldende.

Familien skal være involvert i utformingen av målene for arbeidet. Du som Familiepartner

skal være i kontinuerlig dialog med familien for å justere deg til deres perspektiv og forståelse av verden.

Selv om det kan være nyttig å dele personlige erfaringer som Familiepartner, er det viktig å finne en balanse. Fokuset skal alltid være på familiens behov, og for mye deling av eget liv kan forskyve dette fokuset.

Rolleavklaring overfor familien er viktig. Mange foreldre som er i kontakt med en Familiepartner glemmer at du er en del av øvrig barneverntjeneste. Dette kan være en konsekvens av at arbeidet er annerledes, og at det opprettes en relasjon og tillit som kan føre til at foreldrene spesielt ser på deg som noe på siden av barneverntjenesten. Dette kan være positivt, men det er viktig at du selv omtaler deg som en del av barneverntjenesten. Foreldrene må få informasjon om at du har melde- og opplysningsplikt til kontaktperson og ledelse ved eventuelle større bekymringer enn det som kommer frem av bestilling eller tiltaksplan. Allerede i inntakssamtalen er det viktig at dette blir presisert, men det kan også være behov for å gjenta dette senere.

Fra Bufdirs

«Omsorgsendrende hjelpetiltak for familier med barn 0-6 år – kunnskapsbasert retningslinje»

Legg til rette for at foreldrene kan medvirke

Dere bør gå igjennom bekymringstemaene med foreldre og hva som er formålet med de ulike observasjonene og samtalene. Dere bør legge til rette for at familien kan delta i planleggingen av prosessen, for eksempel ved at foreldrene kan gi innspill på hvem dere bør snakke med, hvor observasjoner og samtaler skal være og hvordan de kan gjennomføres.

Dere bør forberede foreldrene til møter, gjennom å fortelle og forklare hva som skal skje.

For at foreldrene skal ha mulighet til å uttale seg om det dere dokumenterer underveis, må dere gjøre ferdigstilte dokumenter tilgjengelig for dem.

For å få til et godt samarbeid med foreldrene bør dere ta hensyn til foreldrenes kulturelle, språklige og religiøse identitet.

Kommunikasjon med foreldrene

I møte med foreldre anbefales det at dere:

- er åpne og ærlige under hele prosessen
- lytter aktivt til foreldrenes behov og bekymringer, og tar høyde for at foreldrene opplever situasjonen som vanskelig
- utforsker foreldrenes synspunkter og ønsker
- sjekk ut om dere har forstått foreldrene riktig
- sjekk ut med foreldrene hvordan de har oppfattet det dere har formidlet
- informerer om og går igjennom hvilken informasjon som er innhentet og
- hvilken informasjon som er gitt til andre
- informerer om når dere er tilgjengelige
- unngår fagbegreper og eventuelt forklarer fagbegreper når det er nødvendige å bruke dem

Dere må bruke tolk når det er nødvendig for å ivareta hensynet til rettsikkerhet eller for å yte forsvarlig hjelp og tjeneste. Det skal benyttes kvalifisert tolk som oppfyller kriteriene for å være oppført i nasjonalt tolkeregister.

INNTAKSSAMTALE

Inntakssamtalen er et sentralt og innledende møte i samarbeidet mellom familien og deg som Familiepartner, utført sammen med kontaktpersonen. Denne samtalen følger en spesifikk mal utviklet for å sikre en strukturert og effektiv dialog. Målene med inntakssamtalen inkluderer:

- **Informasjon om tiltaket:** En grundig gjennomgang av tiltakets bakgrunn/innhold og formål er essensiell. Dette gir familien en klar forståelse av hva de kan forvente og hvordan du som Familiepartner kan bistå dem.
- **Fokus på historie og muligheter:** Samtalen skal balansere mellom å anerkjenne familiens historie, inkludert tidligere utfordringer og erfaringer, og å utforske fremtidige muligheter. Dette bidrar til å skape en forståelse av at tiltaket ser fremover mot vekst og endring.
- **Kartlegge tjenester:** Det er viktig å identifisere hvilke tjenester familien allerede er i kontakt med. Dette gir en oversikt over familiens nåværende støttenettverk og avdekker eventuelle områder hvor ytterligere hjelp kan være nødvendig. Du får

samtykke fra familien til at du kan samarbeide med andre instanser og dele informasjon.

- **Planlegge hjemmebesøk:** I løpet av inntakssamtalen skal du og foreldrene avtale tre hjemmebesøk som skal finne sted innen de neste 10 dagene. Her kan du nevne at dere vil gjennomgå det første rangeringsskjemaet.

Oppstartsmøtene i hjemmet er med hele familien og deg som Familiepartner, slik at disse ofte må legges til ettermiddag/kveld for å sikre at hele familien er til stede. Målet med møtene er å bli bedre kjent, og at du som Familiepartner skal bli kjent med familiens utfordringer og ressurser.

I løpet av møtene skal alle i familien fylle ut hvert sitt eksemplar av rangeringsskjemaet. Det er tidkrevende for deg som Familiepartner å fylle ut hvert skjema alene med hvert familiemedlem, men det er viktig for å sikre at både barn og voksne kan svare så ærlig som mulig og for at du skal kunne skape en egen relasjon med alle. Hensikten med rangeringsskjemaene er å skape et rom hvor alle i familien kan snakke om hvordan de har det, og for at du som Familiepartner kan måle

fremgang hver tredje måned. Videre tar du og familien utgangspunkt i rangeringsskjemaene når dere lager arbeidsplanen.

ARBEIDSPLAN

Oppstartsmøtene skal ende i en plan for videre arbeid og endring, som familien og barna er enige i. Det er svært viktig at arbeidsplanen utarbeides i samspill med familien for å ivareta deres medvirkning. Arbeidsplanen skal bestå av både kortsiktige og langsiktige mål, med konkrete oppgaver for deg og familien. Dette arbeidet rapporteres i tremåneders-rapporten, som også bygger på rangeringsskjema og tiltaksplan.

AKTIVITETER I OPPSTARTSFASEN

Mange foreldre kan glemme tidligere suksesser på grunn av at problemer har overtatt oppmerksomheten. En av de første aktivitetene du gjennomfører med familien bør derfor være en samtale om deres mestringshistorie. Samtalen skal handle om hva de selv føler at de mestrer og hvilke erfaringer med mestring de har fra tidligere. Dette kan være alt mulig, og hensikten er å fremheve familiens ressurser og styrker.

I slutten av en slik samtale kan du som Familiepartner i større grad ansvarliggjøre foreldrene for arbeidet som skal gjøres de neste månedene, og oppmuntre dem til å fortsette med det som allerede fungerer godt.

Med utgangspunkt i hva foreldrene melder inn som sine behov og hva de trenger hjelp til, kan for eksempel disse aktivitetene gjennomføres:

- [Økonomiveileder](#) gjennomgås og det lages budsjett og fremtidsplan på økonomi
- Du etablerer kontakt med fastlege, NAV eller andre instanser ved behov, sammen med foreldrene
- Foreldrene lager en ukeplan for hjemmet sammen med familiepartneren (leksetid, skjermtid hver dag, middag sammen og hvem som lager, aktivitetene til barna, en hyggelig ting alle kan gjøre sammen etc)
- Be foreldrene lage oversikt over hva som gikk bra den siste uken, og hva som var utfordrende. Dette skrives ned og trenger ikke være stort, men gjennomgås ved starten av hvert besøk. Eks på temaer: Hus/hjem, innkjøp, kosthold, måltider, hy-

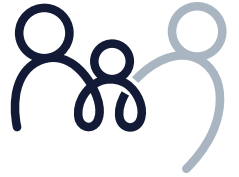
giene og stell, tilrettelegging av aktiviteter med og for barna, logistikken i det daglige, rutiner, klær og økonomi, orden på avtaler og livet generelt.

- Lag genogram eller nettverkskart sammen med foreldrene hver for seg. Ta opp muligheten for familieråd der dette kan være hensiktsmessig og send søknad til Bufetat ved fasens slutt for gjennomføring i arbeidsfasen.
- Finn nye arenaer for de familiene som melder inn at de har svakt nettverk. Eks. kan være å skaffe aktivitetskort, undersøke om det er familiegrupper i kommunen, eller oppfordre til større deltakelse i aktiviteter i frivillige organisasjoner, lavterskel tilbud og/eller religiøse organisasjoner i lokalmiljøet.
- Gjennomgå mal for ansvarsgruppemøte/samarbeidsmøte i forkant av møtene, med alle barna som eventuelt er for unge eller ikke vil delta på møtene. På denne måten blir deres stemme hørt i møtet og de skal få beskjed om hvordan møtet gikk i etterkant. Gjennomgå agendaen for møtet med foreldrene og sikre at deres stemme blir hørt i møtet.

Eksempler på praktisk bistand:

- Gjennomgang av brev og dokumenter
- Handling av matvarer og ting til hjemmet
- Kjøring til skole/barnehage/aktiviteter
- Rydding av bolig og hage, kasting av avfall
- Vask av bolig
- Hjelp til jobbsøknader og CV

I den praktiske hjelpen åpnes det gode muligheter for veiledning, for eksempel i bilen eller når man samarbeider om å rydde. Man blir fort godt kjent når man rydder i noens saker. Dette er også et godt utgangspunkt for tillitsbygging, både til foreldrene og til barna som ser at du som familiepartner samarbeider godt med foreldrene.

I første samtaler med barna, utenom hjemmebesøk hvor ofte hele familien er til stede, handler det først og fremst om å bli kjent. Arena for hvor dere gjør dette skal basere seg på hva barnet selv ønsker.

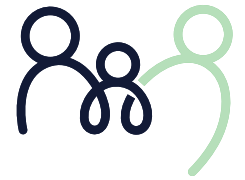
Eksempler på dette kan være:

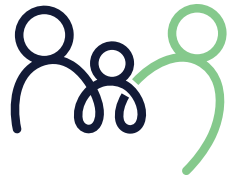
- Kafétur
- Skogstur/pokemon-tur
- Kjøretur til en fritidsaktivitet
- Lekeplass
- Kinobesøk
- Spille videospill sammen
- Tegne hvem som står en nærmest på et kart– for eksempel ved bruk av relasjonskort
- Samtale med utgangspunkt i SOS-barnebyer sine [skravlekort](#)

ARBEIDSFASEN

– 3 til 6 måneder

ARBEIDSFASEN

– 3 til 6 måneder

Arbeidsfasen er hoveddelen av oppfølgingen, fra 3 til 6 måneder.

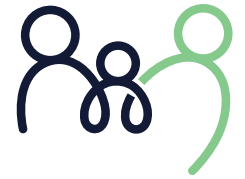
FORBEREDELSE

Avklar at familien har mottatt nødvendig hjelp i oppstartsfasen. Det bør være mindre stress innad i familien, for foreldrene og barna enn i oppstartsfasen. Når du merker at foreldre og barn opplever en nedgang i stress, vil du ofte finne at foreldrene blir mer åpne for å dele personlige erfaringer. De blir mer mottakelige for å diskutere sine egne historier, psykiske helseutfordringer, og de utfordringene de støter på i familielivet. I denne fasen er foreldrene bedre forberedt på å ta imot og dra nytte av veiledning og støtte. Du er kjent med barna og barnas behov.

Du skal ha en god oversikt over familiens utfordringer og ressurser. Den viktigste endringen fra oppstartsfase til arbeidsfase er fokuset på aktiv og intensiv veiledning i hjemmet, fremfor praktisk bistand og relasjonsbygging. I arbeidsfasen konsentrerer du innsatsen om å gjennomføre konkret endringsarbeid i henhold til tiltaksplanen. Dette involverer primært hjemmebesøk hvor du aktivt veileder familien i deres eget miljø. I tillegg til hjemmebesøk, deltar du også i møter med eksterne tjenester for å sikre en helhetlig og koordinert støtte til familien. Noe av veiledningen kan finne sted på ditt kontor, men dette er alltid skreddersydd og fleksibelt tilpasset familiens behov. Hvis dere møtes på andre arenaer eller til aktiviteter, er det også gode steder å drive med veiledning/endringsarbeid.

Målsetning med arbeidsfasen

- Familien står mer på egne ben og finner løsninger i nettverk
- Familien er i en endringsprosess og deltar aktivt i denne prosessen
- Barna har en tryggere og mer utviklingsfremmende hverdag
- Barna opplever at det skjer endringer i familien
- Barna har en tryggere tilknytning til deg som Familiepartner
- Nettverk er innstilt på og i gang med konstruktivt samarbeid
- Mestring og økt motivasjon for barneliv og familieliv
- Foreldrene forstår barna bedre og ser deres behov emosjonelt og praktisk
- Foreldrene og barn har sterkere bånd, tilknytning og trygghet
- Ved siste tiltaksplans-møte i fasen skal alle eventuelle henvisninger til andre instanser og påkobling av andre tiltak/hjelpere gjennomgås med foreldrene og barna. Dette for å sikre at overlapp og overføring i avslutningsfasen er godt ivarettatt. Andre som skal gradvis inn i familien kan inviteres inn i dette møtet der det er hensiktsmessig.

FAMILIEPARTNERS OPPGAVER I ARBEIDSFASEN

Med utgangspunkt i hva foreldrene melder inn som sine behov og hva de trenger hjelp til, kan for eksempel dette gjennomføres:

- Samtaler med foreldrene om barnas behov emosjonelt, og hvordan best møte deres behov
- Samtaler om relasjoner i familien og veiledning på konfliktløsning
- Samspillsøvelser med foreldrene og barna, for eksempel veilede foreldre i å anerkjenne og respondere positivt på barnets følelsesuttrykk under lek eller samtale
- Bruk av rollespill eller familieaktiviteter for å styrke positivt samspill og kommunikasjon. Dette er spesielt effektivt for å øve på å gi gode beskjeder. Ofte gir man beskjeder, men glemmer å sjekke om de er mottatt, og det blir masing og konflikt

- Konkretisering av rutiner og planer innad i familien slik at hverdagen går opp, og barna og foreldrene opplever en forutsigbarhet
- Du skal aktivt overføre veiledningen til praktisk arbeid i hjemmet. Det vil si at familien til enhver tid skal eie det arbeidet som gjøres og øve seg slik at de får til de ulike oppgavene uten at du er til stede
- Du skal sikre og koordinere at oppfølging i nettverk fungerer, med jevnlig samarbeidsmøter, slik at familien får økt støtte

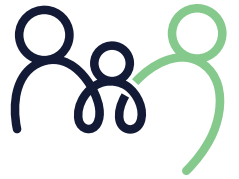
Se retningslinjer fra Bufdir på neste side!

Etter 6 måneder (ved andre tiltaksplan-evaluering) må du, kontaktperson og familien sammen vurdere om man skal forlenge tiltaket med ytterligere tre måneders arbeidsfase. En forlengelse vil da begrunnes i at endringsarbeidet ikke er kommet langt nok til at man kan gå videre til avslutningsfase. Dette kan måles ved bruk av arbeidsplan og tiltaksplan

SPESIALISERTE METODER

En av hensiktene med Familiepartner-tiltaket er at man kombinerer foreldreveiledning med praktisk støtte. Tanken er derfor at du som familiepartner skal ha den kompetansen som kreves for å veilede en familie. Samtidig vet vi at det alltid vil være variasjon i hva slags utdanning, erfaring, ansiennitet, etterutdanning og kursing du som familiepartner har når du kommer inn i rollen. Hvis du har behov for formell kompetanseheving innenfor noen områder, burde barneverntjenesten legge til rette for at du kan få dette.

Hvis du for eksempel tenker at sinnemes-tring, PYC, PMTO etc. er hensiktsmessig inn i en familie, men du selv ikke har kursing i dette, så skal du koble på en annen på kontoret eller i kommunen med denne kunnskapen og de kan ta denne spesifikke delen av tiltaket. Dette gjøres i samråd med familien og krever samtykke fra dem.

I arbeid med sensitivitet- og responsivitetstrening/samspillsveiledning kan du ta utgangspunkt i Bufdir sin retningslinje for [Omsorgsendrende hjelpetiltak i familier med barn 0-6 år](#) som bla sier:

«Dere bør velge en systematisk tilnærming som styrker foreldrenes sensitivitet og responsivitet basert på foreldrenes utfordringer og behov.

Dere bør vurdere ulike systematiske tilnærminger i samråd med familien, for å imøtekomme foreldrenes veiledningsbehov.

Hvordan kan dette følges i praksis?

For å styrke foreldrenes sensitivitet og responsivitet er det viktig at foreldrene trener på å utvikle disse ferdighetene i kontakt med barnet. Snakk med foreldrene om hvordan de lærer best, for eksempel gjennom:

- praktisk øvelse med utforskende samtale
- modellæring
- direkte tilbakemeldinger i situasjonen
- samtale
- videoveiledning

Mange foreldre vil ha nytte av en kombinasjon av disse tilnærmingene.

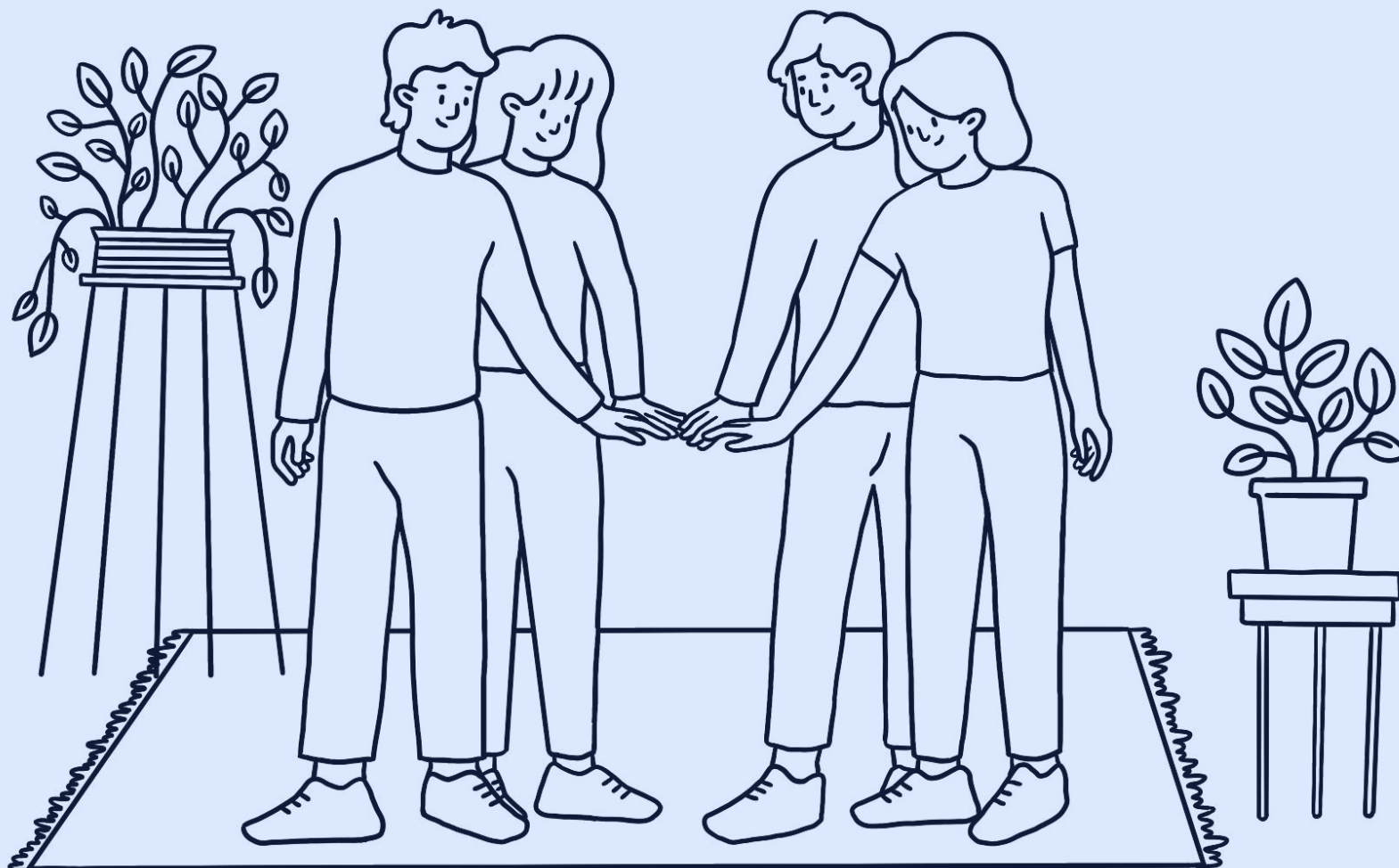
Dere bør vurdere:

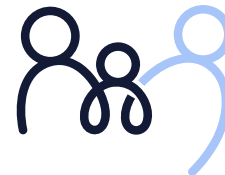
- om det behov for repetisjon
- hvordan det bør gis tilbakemelding til foreldrene
- hvordan det bør gis positiv bekreftelse og oppmuntring til foreldrene
- om forelderen har best nytte av å bryte opp det som skal læres i mindre deler

Familiens kulturelle, språklige og religiøse bakgrunn bør alltid ivaretas ved iverksettelse av tiltak.»

AVSLUTNINGSFASEN

– de siste tre månedene

AVSLUTNINGSFASEN

– de siste tre månedene

I avslutningsfasen handler det om en gradvis nedtrapping av besøk og intensitet for å observere hvordan familien klarer seg uten tett oppfølging.

Dette bør allerede ha vært gjennomgått i forrige evaluering av tiltaksplanen og må komme tydelig frem i rapporten fra arbeidsfasen. Det er viktig at hele familien er klar over hvorfor og hvordan kontakten sakte trappes ned.

Som tidligere nevnt i målsetningen for arbeidsfasen, må overføring av ansvar til andre instanser være godt igangsatt. Dette sikrer at ansvarsoppgavene er tydelige for alle involverte parter når du som familiepartner trekker deg ut.

FAMILIEPARTNERS OPPGAVER I AVSLUTNINGSFASEN

Som familiepartner knytter du ofte tette bånd og utvikler en gjensidig tillit med familien i løpet av tiltaksperioden. Avslutningen kan derfor ofte oppleves som vanskelig for familien, og det kan være utfordrende for deg.

Arbeidsoppgaver i avslutningsfasen:

- Kartlegge behov for veiledning og praktisk støtte etter avslutning for foreldre og barn
- Se at påkobling av andre instanser og nettverk fungerer i praksis og gi veiledning til de involverte i overgangen
- Trappe ned på hyppighet og tidsbruk til veiledning og praktisk støtte
- Støtte og legge til rette for at familien blir mer autonom
- Færre hjemmebesøk
- Kort og hyppig oppfølging over telefon/melding
- Samtale med barna (tilpasset alder) om avslutning og veien videre
- Bygge og overføre relasjon til nye hjelpere, bidra med suksesshistorier og nøkler til å komme i posisjon
- Gjennomføre en hyggelig markering av gjennomført prosess med hele familien

Målsetning med avslutningsfasen

- Barna har en trygg og utviklingsfremmende omsorgssituasjon
- Foreldrene har gode nok foreldreferdigheter og en mer avklart livssituasjon
- Familien har tillit til at nye hjelpere overtar
- Foreldre og nye hjelpere kan sammen sikre det videre arbeidet til beste for barna
- Eventuelle støttetiltak er i gang og kontakt er opprettet og koordinert mellom instanser

NÅR DET OPPSTÅR NOE MOT SLUTTEN AV AVSLUTNINGSFASEN

Noen familier synes det er vanskelig å miste kontakten med deg som familiepartner. Dette kan være utfordrende å håndtere. Kanskje opplever foreldrene at det oppstår en utfordring, og at de trenger din hjelp.

Dersom det er avgrenset utfordring, kan du gjøre en skønnsvurdering av hvorvidt dette er noe du kan bistå med innenfor et an avgrenset periode. Dersom utfordringene er mer omfattende bør du ta kontakt med kontaktperson, eller andre relevante instanser som har roller overfor familien. Din rolle vil da bli å trygge familien på at denne overgangen vil gå bra, og at de vil få relevant hjelp fra de påkoblede instansene. Du kan også benytte deg av teamveileder eller andre veiledere, for å få støtte og veiledning i prosessen.

OPPFØLGING ETTER AVSLUTNING

Ved avslutning av tiltaket, skal du i samarbeid med familien avtale at du skal ringe dem en gang i måneden de første tre månedene. Dette er for å sikre at familien fortsatt føler seg ivaretatt og at de har muligheten til å lufte små eller større problemer som måtte oppstå etter at tiltaket er avsluttet.

Før du tar en avgjørelse om hvorvidt nye initiativ bør tas, enten fra din egen tjeneste eller andre tjenester, bør du drøfte situasjonen med en kollega og din leder. Dette sikrer en veloverveid beslutning som tar hensyn til familiens behov og tjenestens kapasitet.

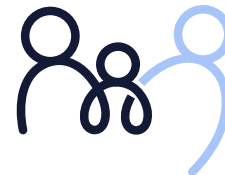
De fleste familiene vil fortsatt ha en kontaktperson i barneverntjenesten etter at tiltaket med deg er avsluttet. Ved eventuelle utfordringer kan du ta kontakt med denne personen, som da vil følge opp saken videre. Dette sikrer en kontinuerlig støtte og oppfølging for familien, selv etter at din direkte involvering har opphørt.

I overgangen til avslutningsfasen er det viktig å formidle budskapet på en måte som føles støttende og positiv for familien.

Her er et eksempel for hvordan du kan nærme deg samtalen:

Nå har vi jobbet tett sammen det siste året, og det er vanskelig både for meg og for dere at vi ikke skal det videre. På den andre siden er det jo veldig bra at vi ikke trenger å møtes mer, fordi det betyr at dere har jobbet utrolig bra og at dere ikke lenger trenger min hjelp. Likevel så vil jeg at vi skal avtale tre datoer de neste tre månedene hvor jeg ringer dere for å høre hvordan dere har det. Dere må ikke ta telefonen, men om dere vil snakke med meg så gjør vi det. Det kan handle om stort og smått, og selv om jeg ikke kan jobbe med dere på samme måten, så er jeg helt sikker på at det hjelper bare å lufte tankene innimellom. Ikke minst er det godt for meg å vite hvordan dere har det om en liten stund.

HVA GJØR DU OM EN PLASSERING BLIR NØDVENDIG?

I målgruppen til Familiepartner, kan oppfølgingen ende i en plassering av barna utenfor hjemmet. Det vil være ulike årsaker til det. Det kan være en bekreftelse på at barnet har blitt sett og at til tross for at foreldrene har mottatt intensiv oppfølging var ikke dette nok til å forhindre plassering.

Det er fire mulige scenarioer underveis i jobbingen:

- Akutt plassering
- Frivillig plassering
- Samtaleprosess med plassering
- Full nemndsbehandling

Etter en plassering går tiltaket inn i avslutningsfasen uavhengig av hvilken fase familien befinner seg i. I disse tilfellene vil din rolle som familiepartner være å støtte familien gjennom denne prosessen, forutsatt at du får tillatelse fra foreldrene. Du vil hjelpe foreldre og barn med å navigere gjennom denne overgangen på best mulig måte. Som familiepartner kan du spille en nøkkelrolle

i å sikre at foreldrene mottar den hjelpen de trenger etter plasseringen. Du kan også arbeide for å forbedre samværet mellom barn og foreldre og legge et bedre grunnlag for en eventuell tilbakeføring av barnet. Din innsats kan gjøre en betydelig forskjell i hvordan familien håndterer denne utfordrende perioden.

ARBEIDSOPPGAVER VED PLASSERING

Som familiepartner er din rolle kritisk gjennom hele prosessen med plassering, og dine arbeidsoppgaver er som følger:

- **Fortsett samarbeidet med familien:** Du skal, så langt det er mulig, fortsette å arbeide med familien under og etter plasseringen, forutsatt at foreldrene ikke trekker sitt samtykke.
- **Samtaler med barna og veiledning til foreldrene:** Du skal ha samtaler med barna og veilede foreldrene gjennom en tre måneders avslutningsfase.
- **Kartlegging av nettverk for nettverks-plassering:** Du skal assistere kontaktpersonen i å kartlegge familie og nettverk for å legge til rette for en mulig nettverks-plassering.

- **Planlegging for tilbakeføring:** Der det er mulig, skal du i samarbeid med kontaktpersonen og familien utarbeide en plan for tilbakeføring av barnet.
- **Deltakelse i møter ved akuttplassering:** Du skal delta i møter med beredskaps-hjem eller institusjon når det er snakk om akuttplassering.
- **Veiledning rundt samvær:** Du kan veilede foreldrene både før og etter samvær med barnet.
- **Ansvarsgruppemøter og kunnskaps-overføring:** Du skal delta i ansvarsgruppemøter med andre relevante instanser og bidra til overføring av kunnskap fra deg til de som skal følge familien videre.
- **Vitne i nemndsbehandlinger:** Du må være forberedt på å stille som vitne i eventuelle nemndsbehandlinger.

Målet med din innsats er at foreldrene skal fortsette å føle seg ivaretatt av deg som familiepartner og opprettholde en god relasjon til deg på tross av vedtak om plassering. Din støtte og veiledning er avgjørende for å sikre en positiv prosess for både barnet og foreldrene gjennom denne utfordrende tiden.

SKJEMAER

Som familiepartner bruker du en rekke spesifikke skjemaer som viktige arbeidsverktøy. Disse skjemaene er utformet for å strukturere og dokumentere arbeidet ditt med familiene. De omfatter detaljert informasjon om familiens situasjon, fremgang i tiltaket, og planer for videre støtte. Disse skjemaene er essensielle og vil hjelpe deg å sikre en systematisk og effektiv fremgang i Familiepartner-tiltaket. Alle skjemaene ligger lenket nederst på dette avsnittet.

Mal for inntakssamtale

Malen brukes primært for å sikre at alle vesentlige områder og temaer relevant for familien og deres situasjon er gjennomgått ved oppstart, og de første hjemmebesøkene er avtalt.

Rangeringsskjema

Dette skjemaet skal fylles ut på spesifikke tidspunkter i familiepartnerskapet: ved oppstart, etter 3 måneder (overgangen fra oppstarts- til arbeidsfasen), etter 6 måneder (overgangen fra arbeids- til avslutningsfasen), og ved tiltakets avslutning etter 9 (eller 12) måneder. Rangeringsskjemaet fyller flere funksjoner.

Først og fremst tilbyr rangeringsskjemaet en **grundig oversikt over familiens situasjon** ved oppstart, og gir grunnlaget for drøftelsene for utarbeidelse av arbeidsplanen (se under). Samme funksjon har rangeringsskjema ved igangsettelse av ny fase.

Skjemaet lar familiemedlemmene dokumentere sine synspunkter og erfaringer, noe som gjør det mulig for deg som familiepartner å **følge deres utvikling over tid**. Hensikten med dette skjemaet er å identifisere områder som trenger mer oppmerksomhet eller endring av tilnærminger.

Videre, når du mottar **veiledning fra din teamleder**, blir rangeringsskjemaene vurdert i sammenheng med dine rapporterte aktiviteter og metodene du har brukt i arbeidet med familien. Dette bidrar til en helhetlig forståelse av familiedynamikken og effektiviteten av tiltakene som er iverksatt. Det tilrettelegger også for en mer målrettet og tilpasset støtte til hver enkelt familie basert på deres unike behov og progresjon gjennom partnerskapet.

Møte med familier

Etter hvert møte med familien fyller du ut møte-skjemaet som er opprettet til bruk for dette i din tjeneste (oppskrift for dette ligger i vedlegget sammen med andre skjemaer). Det er et digitalt avkrysningsskjema, der du oppgir hvor du møtte familien, hva som var fokus for møtet, hvilke tema dere jobbet med og hvor lenge møtet varte. Hensikten med skjemaet er å kartlegge arbeidet du gjør i hvert møte med familien, som både kan brukes av deg selv i din planlegging av videre oppfølging og rapport-skriving, og som utgangspunkt for veiledning.

Basert på innsendte skjema får du et **overblikk over arbeidsprosessen**, og et verktøy for å vurdere hvilke områder som bør prioriteres fremover.

Videre, når du mottar **veiledning i din rolle**, blir dette skjemaet vurdert i sammenheng med familiemedlemmenes vurdering av egen progresjon (rangeringsskjemaet, se over).

Arbeidsplan

En ny arbeidsplan utarbeides sammen med familien hver tredje måned. Denne malen hjelper til med å strukturere og organisere den løpende støtten til familien, og ansvarliggjør familien i hva de skal gjøre den neste perioden.

Kartlegging av tjenester overfor barna

Dette skjemaet fokuserer på å kartlegge og dokumentere de ulike tjenestene som er involvert i støtten til barnet, i samtale med barnet selv. Fokuset i samtalen er barnets ønsker rundt samarbeid med andre instanser.

Rapportmal

Denne malen fylles ut før hver evaluering av tiltaksplanen hver tredje måned. Rapporten gjennomgås sammen med familien før møtet med kontaktpersonen, for å sikre en felles forståelse og forberedelse til evalueringen.

Alle skjemaer og maler er tilgjengelige her:
[Skjemaer til arbeidsbok](#)

CASE FRA EN KOMMUNE

Familiepartners arbeid i en familie

HVEM?

Familien bestod av mor og far med to barn sammen.

HVORFOR FAMILIEPARTNER?

Familien ble meldt inn til barnevernet etter bekymringsmelding fra barnehagen, hvor et av barna hadde fortalt om vold fra foreldre. Det var også en bekymring om fars rusproblemer. I første møte med barneverntjenesten var foreldrene lite imøtekommande og kritiske til barnevernet, men ønsket å samarbeide med familiepartner.

OPPSTARTFASEN

I oppstartfasen fokuserte familiepartner på å bygge relasjon med familien, gjennom samtaler. Parallelt som det ble bygget relasjon startet foreldrene opp med Cos-P-veiledning.

I løpet av oppstartsfasen ble det avdekket at det ikke var snakk om vold fra mor, men at

det dreide seg om bekymringer for fars rusproblemer og hvordan dette påvirket psyken til mor. Mor hadde ingen psykiske diagnoser, men var ofte langt nede hvor hun hadde vanskelig med å sette i gang og gjennomføre ting. Rusproblematikken til far førte til blant annet diverse hendelser, ulykker og sykehusinnleggelser som preget kontakten med både hans og hennes familie.

Begge sider av familien hadde tidligere stilt opp for familien, men hadde sluttet etter å ha mistet troen på foreldrene som par, da de så hvor uheldig det var for dem å være sammen. Samtidig ble det avdekket økonomiske problemer hvor både mor og far hadde stor gjeld. På grunn av fars rusproblemer ble det i slutten av oppstartsfasen anbefalt at far flyttet ut i egen bolig.

ARBEIDSFASEN

Konkrete gjøremål i arbeidsfasen for familiepartner var å arrangere nettverksmøter, kontakte barnehage, NAV og rus-team i kommunen, i tillegg til å være med på møter til familie-

vernkontoret.

I starten av arbeidsfasen ville mor og far fortsatt holde sammen som par selv om de ikke bodde sammen. Utover i arbeidsfasen ble fars rusproblem og psykiske tilstand tydeligere, da han ikke dukket opp til møter på familievernkontoret og nektet å gjennomføre anbefalte rusprøver av rus-team i kommunen.

Far fikk økt misnøye med barneverntjenesten til det punktet at han trakk samtykket sitt og ikke ville ha noe med familiepartner å gjøre.

Far sin dårlige tilstand påvirket mor negativt, hvor hun ikke klarte å organisere seg selv.

Mor dukket ikke opp på Cos-P-veiledninger, men familiepartner fortsatte med samtaler over telefon og gav henne tid til å ta det i eget tempo. Slik bygget de opp relasjonen og fikk tilliten hennes tilbake.

Mor ville fortsette med familiepartner, noe som satt i gang en prosess mellom mor og far om de skulle fortsette å være et par. Hun ble usikker på om hun ønsket å være sam-

men med far og søkte råd hos familiepartner. Samtidig ble det gitt mye praktisk hjelp til mor i form av kjøring til og fra barnehage og skole, sammen med foreldreveiledning i form av emosjonsfokusert tilnærming, psykoedukasjon og i å forklare hvordan familiepartner opplevde situasjonen hennes og hvordan dette påvirket barna.

Far ble gitt mange muligheter som han ikke var i stand til å gripe. Han hadde i utgangspunktet en samværsplan med barna, men dukket ikke opp i møtene på familievernkontoret. Selv om han gav uttrykk for at det var noe han ville, holdt han ikke avtaler.

Familiepartner mistenkte at fars problemer kunne komme fra en psykisk lidelse. På en side hadde han god jobb og utdanning, og var sjarmerende, hyggelig og ressurssterk.

Samtidig viste han skremmende atferd ovenfor mor og barn. Mor ble mer bevisst på egen situasjon overfor far, hvor hun etter hvert åpnet seg om alvorlig psykisk vold. Det ble

drøftinger om hun skulle melde far til politiet samtidig som det blir laget en kriseplan med tanke på å ta vare på seg selv og barna. Far ble gitt frist for å hente de siste tingene i hjemmet til familien, men møtte ikke opp. Familiepartner hjalp dermed mor med å flytte ut hans siste ting.

Gjennom arbeidsfasen ble mor stadig mer ressurssterk. Hun tok til seg mye av familiepartners veiledning, og viste gode refleksjoner. Samtidig var hun nysgjerrig og interessert i hvordan hun kunne skape ro og trygget for barna gjennom stabilitet og organisering.

Ved familiepartners tilstedeværelse i familiens hverdag både i hjemmet og ved levering og henting i barnehagen så de hvordan samspillet mellom mor og barn bedret seg utover i arbeidsfasen. Gjennom barnesamtaler mellom familiepartner og barna, i tillegg til samtaler med de ansatte i barnehagen, kom det frem at barna var blitt tryggere i seg selv, fungerte bedre og viste et bedre humør ved fravær av far i hverdagen.

Etter at mor brøt med far, fikk hun mer hjelp av foreldrene sine. De hjalp henne med å betale ned på lånet hennes, og med praktiske gjøremål som kjøring.

AVSLUTNINGSFASEN

I løpet av oppstart- og arbeidsfasen var mor mye fram og tilbake i sin relasjon til far, men det var tydelig at mor var ferdig med forholdet i avslutningsfasen. Hun gikk fra å være usikker og avhengig av far, til å være veldig selvsikker på at hun er en god mamma og ha tro på egne ferdigheter. I denne perioden jobbet mor med å fullføre utdanning og å ta førerkort.

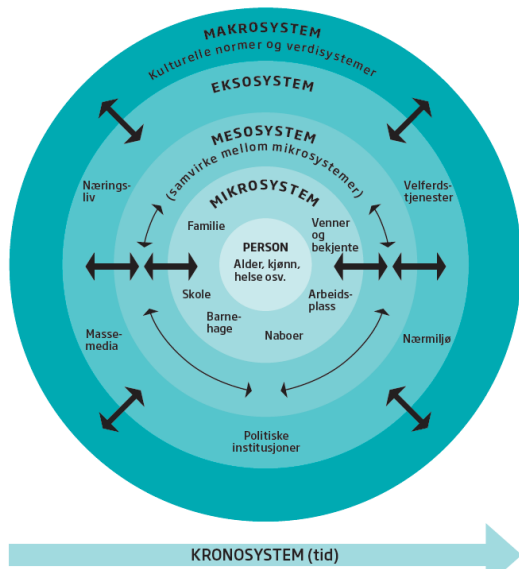
I avslutningsfasen jobbet familiepartner mest med samtaler med mor over telefon og bidro med praktiske oppgaver som kjøring. Hun så positivt på fremtiden med ny jobb og ønsket å flytte til kommunen hvor familien hennes bodde.

FAMILIEPARTNERS TEORETISKE PERSPEKTIVER

Helhetsperspektiv (Bronfenbrenner, 1979)

For deg som familiepartner er det essensielt å forstå familien som en integrert del av det større samfunnet for å bidra til individuell utvikling. Dette perspektivet er dypt forankret i Urie Bronfenbrenners utviklingsøkologiske modell, som belyser viktigheten av miljøet i livene til barn og deres familier.

Bronfenbrenners modell viser utvikling som en dynamisk prosess hvor individet og omgivelsene påvirker hverandre gjensidig. Han poengterer at barn både påvirker og blir påvirket av sine sosiale og kulturelle omgivelser, og hvordan forskjellige miljøer er essensielle i barns utvikling og sosialisering.

Bronfenbrenner identifiserte fem sammenhengende nivåer som påvirker utviklingen, fra umiddelbare interaksjoner til bredere samfunnsmessige faktorer. For deg som familiepartner understreker dette viktigheten av å se barn og familier i en større sammenheng og anerkjenner at atferd er formet på mange nivåer. Fra de personlige interaksjonene barnet har i hjemmet, til nasjonale politikker som påvirker barnehager og skoler, påpeker modellen betydningen av å skape gode forhold på alle nivåer for å fremme barns vekst og utvikling.

Bronfenbrenners modell gir deg et rammeverk for å forstå kompleksiteten i barns og familiers liv og understreker behovet for en helhetlig tilnærming i ditt arbeid. Det minner om at for å støtte barns utvikling effektivt, må du arbeide med å forbedre deres umiddelbare

omgivelser og samtidig være bevisst på de bredere samfunnsmessige faktorenes innvirkning. Dette inkluderer å være oppmerksom på hvordan politiske beslutninger kan påvirke de tjenestene og støttesystemene som er tilgjengelige for familier du arbeider med.

Mestringstro (Banduras)

For deg som familiepartner er det viktig å forstå betydningen av mestringsforventning til individets evne til å oppnå mål. Albert Bandura fremhevet hvordan troen på egen evne til å mestre utfordringer påvirker både prestasjon og motivasjon. Denne forståelsen er sentral i arbeidet med familier, da en styrket mestringsforventning kan være nøkkelen til å oppnå positive endringer.

Banduras sosiale læringsteori understreker samspillet mellom individets mentale prosesser, deres atferd, og omgivelsene de befinner seg i. Som familiepartner spiller du en rolle i å påvirke disse dynamikkene ved å støtte familier i å bygge tro på egne evner, sette realistiske mål, og utvikle strategier for å nå disse målene. Dette innebærer å anerkjenne både mestringsforventning, som er

individets tro på å kunne håndtere spesifikke oppgaver, og utfallsforventning, som er forventningen om utfallet av disse handlingene.

I tillegg peker Bandura på viktigheten av målsetting og de sosiostrukturelle faktorene som kan fungere som tilretteleggere eller hindringer. Dette betyr at som familiepartner må du arbeide med å identifisere og overvinne de barrierene som familier står overfor, enten de er relatert til deres umiddelbare sosiale miljø eller bredere samfunnsmessige faktorer.

Familiens rolle i individets utvikling kan ikke undervurderes. Forskning viser hvordan foreldres livsstil og atferdsmønstre overføres til barna, noe som understreker betydningen av å arbeide med hele familien for å fremme sunne livsstilsendringer og positive sosialiseringprosesser. Som familiepartner er din innsikt og støtte avgjørende for å styrke familiens evne til å fungere godt sammen, utvikle sunne vaner, og støtte barnas utvikling i et positivt miljø.

Ditt arbeid med å styrke mestringsforventninger og håndtere utfallsforventninger blant

familiemedlemmer er derfor essensielt. Ved å anvende Banduras teorier i praksis, bidrar du til å skape et sterkere fundament for familier, slik at de kan bygge resiliens, oppnå sine mål, og navigere utfordringene i livet på en mer effektiv måte.

Samarbeidende problemløsning

Som familiepartner er det nødvendig å forstå at barns utfordrende atferd ofte er et signal på at de ikke har utviklet de nødvendige ferdighetene for å håndtere situasjoner de står overfor, snarere enn et uttrykk for "vond vilje". Denne forståelsen er grunnlaget for arbeidet med Samarbeidende Problemløsning (CPS), en tilnærming utviklet av Stuart Ablon og Ross Greene. CPS fokuserer på å identifisere og utvikle de ferdighetene barn mangler, gjennom støttende dialog og samarbeid med voksne, i stedet for å forvente at barna skal klare seg selv.

Denne metoden er ikke kun relevant for barn med spesielle behov eller reguleringsutfordringer, men er også verdifull for å fremme grunnleggende ferdigheter hos alle barn. Gjennom CPS lærer du som fami-

liepartner hvordan du kan veilede og støtte barn i utviklingen av disse ferdighetene, med respekt for deres individuelle forutsetninger og utviklingsnivå.

Forbes.com har også anerkjent viktigheten av Samarbeidende Problemløsning, peker på at evnen til å samarbeide effektivt er nøkkelen til å løse mange av dagens samfunnsutfordringer. Dette understreker viktigheten av CPS ikke bare i familie- og utdanningskontekster, men også som en kritisk ferdighet i bredere samfunnsmessige og globale sammenhenger.

Som familiepartner spiller du en avgjørende rolle i å hjelpe barn å utvikle disse viktige ferdighetene, og CPS tilbyr et kraftfullt rammeverk for dette arbeidet. Ved å anvende prinsippene for Samarbeidende Problemløsning i ditt arbeid, bidrar du til å skape et støttende miljø der barn lærer å navigere utfordringer gjennom forståelse, empati og samarbeid.

Organisatoriske vilkår

For deg som familiepartner er det avgjørende å forstå hvordan organisatoriske vilkår

påvirker evnen din til å bygge tillit og utvikle langvarige relasjoner med familiene du arbeider med. En nøkkel til dette er å klart definere og skille rollene mellom å være en kontaktperson og en Familiepartner. Som kontaktperson håndterer du administrative og prosedyremessige oppgaver, mens rollen som Familiepartner fokuserer på å tilby personlig støtte og veiledning til familiene. Denne distinksjonen er essensiell for å skape et støttende miljø hvor foreldre føler seg forstått og ivaretatt på et dypere, mer personlig nivå.

I tillegg blir insourcing av tjenester stadig mer anerkjent som en effektiv strategi innen offentlig innovasjon. Ved å internalisere tjenester, i stedet for å outsource dem, har offentlige organisasjoner mulighet til å utvikle en dypere forståelse av familiers behov og tilby mer skreddersydde løsninger. Dette kan føre til mer effektive og tilpassede tjenester, som igjen styrker tilliten og forholdet mellom foresatte og kontaktpersoner.

Disse tilnærmingene er i samsvar med offentlig innovasjonsteori, som fokuserer på fornyelse og forbedring innen offentlige tjenester. Ved å klart definere roller og velge insourcing, kan offentlige organisasjoner, og spesielt du som Familiepartner, tilby høyere kvalitet på tjenestene.

Dette lar både kontaktperson og Familiepartner fokusere på sine primære ansvarsområder, og gir mer målrettet og effektiv støtte. Dette er spesielt viktig i ditt arbeid, hvor målet er å støtte familier gjennom utfordringer og bidra til positive endringer. Ved å forstå og anvende disse prinsippene kan du spille en nøkkelrolle i å fremme vellykkede og bærekraftige resultater for familiene du arbeider med.

KILDER

Ablon, J. Stuart og Ross W. Greene.
"Collaborative Problem Solving: Understanding and Helping Kids with Social, Emotional, and Behavioral Challenges."

Bufdir: [Utredning - kunnskapsbasert retningslinje for utredning av omsorgssituasjonen for barn mellom 0-6 år](#)

Bufdir: [Omsorgsendrende hjelpetiltak for familier med barn 0-6 år – kunnskapsbasert retningslinje](#)

Kirkhus, Charlotte Marie (2012) «Det første møtet mellom pasient og terapeut og betydningen dette har for prediksjon av utfall. En kvalitativ analyse av samspill i 1. og 2. time av terapi» Hovedoppgave ved Psykologisk Institutt, Universitetet i Oslo, 2012
Love, H. B., Cross, J. E., Fosdick, B. K., Tofany, E., & Dickmann, E. M. (2023). Teaching Team Science: The Key to Addressing 21st Century Global Challenges. Small Group Research, 54(3), 396-427.

